तद्गतानन्दमखस्थमाकुमारमहृष्टवत् । बभूव पाण्डवैः सार्द्धं नगरं द्वादश क्षपाः ।
इत्यादिपर्व्वणि सम्भवपर्व्वणि पाण्डुदाहे सप्तविंशत्यधिकशततोऽध्यायः ॥ १२७ ॥
॥ वैशम्पायनउवाच ॥ ततः कुन्ती च राजा च भीष्मश्च सह बन्धुभिः । ददुः श्राद्धन्तदा पाण्डोः स्वधामृतमथं तदा ।
कुरूंश्च विप्रमुख्यांश्च भोजयित्वा सहस्रशः । रत्नौघान्विप्रमुख्येभ्यो दत्त्वा ग्रामवरांस्तथा । ४९६
कृतशौचांस्ततस्तांस्तु पाण्डवान् भरतर्षभान् । आदाय विविशुः सर्व्वे पुरं वारणसाह्वयं ।
सततं स्मानुशोचन्तस्तमेव भरतर्षभं । पौरजानपदाः सर्व्वे मृतं स्वमिव बान्धवाः ।
श्राद्धावसाने तु तदा दृष्ट्वा तं दुःखितं जनं । सम्मूढां दुःखशोकार्त्तां व्यासो मातरमब्रवीत् ।
अतिक्रान्तसुखाः कालाः पर्य्युपस्थितदारुणाः । श्वःश्वःपापिष्ठदिवसाः पृथिवी गतयौवना ।
बहुमायासमाकीर्णो नानादोषसमाकुलः । लुप्तधर्म्मक्रियाचारो घोरः कालो भविष्यति । ४९०
कुरूणामनयाच्चापि पृथिवी न भविष्यति । गच्छ त्वं योगमास्थाय युक्ता वस तपोवने ।
माद्राचीस्त्वं कुलस्यास्य घोरं सङ्क्षयमात्मनः । तथेति समनुज्ञाय सा प्रविश्याब्रवीत्स्नुषां ।
अम्बिके तव पौत्रस्य दुर्न्नयात्किल भारताः । सानुबन्धा विनङ्क्ष्यन्ति पौराश्चैवेति नः श्रुतं ।
तत्कौशल्यामिमामार्त्तां पुत्रशोकाभिपीडितां । वनमादाय भद्रं ते गच्छामि यदि मन्यसे ।
तथेत्युक्ता त्वम्बिकया भीष्ममामन्त्र्य सुव्रता । वनं ययौ सत्यवती स्नुषाभ्यां सह भारत । ४९५
ताः सुघोरं तपस्तप्त्वा देव्यो भरतसत्तम । देहं त्यक्त्वा महाराज गतिमिष्टां ययुस्तदा ।
वैशम्पायनउवाच । अथाप्तवन्तो वेदोक्तान्संस्कारान् पाण्डवास्तदा । संव्यवर्द्धन्त भोगांस्ते भुञ्जानाः पितृवेश्मनि ।
धार्त्तराष्ट्रैश्च सहिताः क्रीडन्तो मुदिताः सुखं । बालक्रीडासु सर्व्वासु विशिष्टास्तेजसाऽभवन् ।
जवे लङ्घ्याभिहरणे भोज्ये पांशुविकर्षणे । धार्त्तराष्ट्रान् भीमसेनः सर्व्वान्स परिमर्दति ।
हर्षात्प्रक्रीडमानांस्तान् गृह्य राजन्निलीयते । शिरःसु विनिगृह्यैतान् योधयामास पाण्डवः । ४८०
शतमेकोत्तरं तेषां कुमाराणां महौजसां । एक एव निगृह्णाति नातिकृच्छ्राद्वृकोदरः ।
कचेषु च निगृह्यैनान्विनिहत्य बलाद्बली । चकर्ष क्रोशतो भूमौ घृष्टजानुशिरोंऽसकान् ।
दशबालान् जले क्रीडन् भुजाभ्यां परिगृह्य सः । आस्ते स्म सलिले मग्नो मृतकल्पान्विमुञ्चति ।
फलानि वृक्षमारुह्य विचिन्वन्ति च ते यदा । तदा पादप्रहारेण भीमः कम्पयते द्रुमान् ।
प्रहारवेगाभिहता द्रुमा व्याघूर्णितास्ततः । सफलाः प्रपतन्ति स्म द्रुतं त्रस्ताः कुमारकाः । ४८५
न ते नियुद्धे न जवे न योग्यासु कदाचन । कुमाराउत्तरं चक्रुःस्पर्द्धमाना वृकोदरं ।
एवं स धार्त्तराष्ट्रांश्च स्पर्द्धमानो वृकोदरः । अप्रियेऽतिष्ठदत्यन्तं बाल्यान्न द्रोहचेतसा ।
ततो बलमतिख्यातं धार्त्तराष्ट्रः प्रतापवान् । भीमसेनस्य तज्ज्ञात्वा दुष्टभावमदर्शयत् ।
तस्य धर्म्मादपेतस्य पापानि परिपश्यतः । मोहादैश्वर्य्यलोभाच्च पापा मतिरजायत ।
अयं बलवतां श्रेष्ठः कुन्तीपुत्रो वृकोदरः । मध्यमः पाण्डुपुत्राणां निकृत्या सं निगृह्णतां । ४९०
प्राणवान्विक्रमी चैव शौर्य्येण महताऽन्वितः । स्पर्द्धते चापि सहितानस्मानेको वृकोदरः ।